

De saake van de staets Advocaet rat: off:
Jan C. Linder wordt om te disputeren
op naaften Dingsdagh geleght Act: Gron:
saterndien 13 Martij 1717

Stads Advocaat tot
Jan Rhinder

art. 42. 1. b. old 1 R
met apprehensie
500 gelt straffe art. 43
borge wode stelli

old. 5. b. art. 54.
coul. 7. b. art. 43, licet
postea confessorit
Pelro. lib. 5. art. 39.
L. in. cod. de raptu sive
volens sive in vita

1. minderzoning
2. geseduccert
3. volens v in vita

Extract.

Op de requieste van Jan Clünder, hoe dat
op den 13. dezes kennisse heeft bekomen
dat het Haer Ed: Mog: heeft belieft
op den 9. dezes voor de tijdt van drie
weken an Remontri: salvin con.,
conductum te sleanen om sig te sui-
veren van de anklaghten al off
eenen Aaltjn Olinga tegger
haar wille soude hebben vervoert
ten welcken einde op den 15. dezes
hij sijnde gekomen is an seker
toor de Raadsreinaer van Marum
een acte vertoont, bij welke Haer
Ed: Mog: hebben verstaen dat
gem. dochter binnen twee maal 24.
uren sij tot Groningen soude
leveren an Saare Voorstanderen
off dat van het verleende salvin
conductum soude sijn versterken
verklaardt, alwaarom van
haar soo in t besonde al in presentie
van de Scholt en boeren heeft
versocht om mede te trecken, ogh
sij geweyert niet vrees dat van
hare Voorstanderen, ingevolge gedane
dreigementen hardt soude werden
ghandelt; ed ogh Remontri: seer
gewillig om Haer Ed: Mog: ordre
te gehoorsamen, en sijn uiterste
schwoer sante wenderen, om haar
te bewegen mede te trecken ver-
sochte dat Haer Ed: Mog: hem
sien langer tijdt daar toe
gelieven te sleanen

De H. Heeren Burgemeesteren ende Raadt

hebben de tijd bij acte van den 13 Martij jonghet
gestelt, gemolungeert tot vier maal vier en twintig
tijd huren a dato des te beginnen, binnen welke
de Remonstr: de dooghter in desen gmett hier
sal hebben te brengen van de voorstanderen.

Het. Grav: Martij den 16 Martij 1717.

Collat: accord.

Extract

Op de requête van Cornelis Clün,
der hoe dat zijn soen Jan Clün,
der op sondaigh den 24 Jan^{rij}
jonghst eenen Aeltien Olinga
tot Groningen op een Ekaife
heeft genoomen, en met de
selfvige om te divertteeren wa
Haaren is gevaren, welke saake
door haar voorstanderen bij haar
Ed: Mog: is angeklagt en voor
gedraffen als soff hij tegens haar
wille haar op deselvt hadde
gesmeeten om haar te outvoe,
zen ofte rooven, twelke bij
haar Ed: Mog: Mede alsoo schijnt
te Zijn op genomen derhalven
vindt Remon² sich verplight
Haar Ed: Mog: daer van te dis,
abulseren en voor te dragen
hoe dat zijn soen voor W: a: 14
wiken voor dato sich met de
dochter door trouw: belften hadde
verbonden, twelk toffout an
haar ouders hebben te kernen
gegeven, die oock beide in den
beginne sulx met hebben te ginge
gesproken maar geconsentert
toogh dat haar moeder vaderhandt

door de voorstanderen, om dit
tegen te spreken is opgeeraent
welke dese haare pynsalle tegens
haar wille an jemant anders te
trouwen hebben willen dwingen
selfs met dreigementen, dat soo
sij niet na haar wille, wildedoen,
dat sij haar in een Causer
wilben sluiten welke saake
haar an weerkanten heeft
bewogen gelegentheit te soeken
om met Malkeanderen te kommen
uen spreken, ten welken einde
alleene haar op de Chaise heeft
genoomen, en dat met haer
volkomen wille, geblyckende
sulso sijt de attestatien sub: A:
en B: bij het request gevoght
en op dat de ware geshapsenheit
deser saaken an Haer Ed: Mogt:
verklaarder Moge blyken is Remou-
stodt moedigh versoecht, dat haer Ed:
Mogt: door Braads Gecommitteerden
de Inders van dese dochter ter
presentie van Joun Remoustant
in Commissie hie over gelieven
te laten verstaan niet twijffe-
lende off haer Ed: Mogt: sullen
sijt haare verklaringe, soo veel

tot verontschuldiginge van
remouf^r soou bevinden, om
den selven tot sijne verdere
verschouinge saluum Conductum[?]
te bleenen

Gehoordt het rapport van de H^{ren} Raads
Heeren van het Ned: Ger: hebben de Hoog:
Heeren Burgemeesteren ende Raadt des
Remouf^r soou saluum Conductum voor de
tijt van drie wecken toegestaan Act: Groot:
Martis den 9 Martij 1717

Collat accord

Tusschen de Stads Adv^t rat: off: juyr: en Jan Klunder Ged:
Hoghe de juyrte dat hem de derde contumacie op een edictale
citatie mochte werden geaccordeert angesien de Ged: niet
present was. des Ged^{es} Advocaat Hoge, dat in desen
mochte werden gedifficulteert, dewyl de vorige dingsdagh
an de Ged: plenginge van tijd voor vier dagen was
geaccordeert, binnen welke de minderjarige hier soude
brengen, gelyck was nagekomen, soo konde nu geen in:
stantie werden gedaan, daer de citatie legt van d -
dagen tot d dagen: met wyderen partijen sijnde gehoort,
hebben de H. Heeren Burgeme^{ren} en Raad de Ged:
van de 3de contumacie voor als noch geexecuteert,
voort, partijen sake op naasten zelegt. Act: Gron:
Saturni den 20 Mart 1717.

Prod: ter Stadts Secret.
Gron: den 29. April 1717.

Copia.

Wij ondergeschreven attesteren die oprechte
waarheit te sijn, dat op sondags voor de
middags zijnde den 24. Januarij 1717. wij onder-
geschreven gesien hebben Jan Cluinder
met sijn Bruint Aeltien Olinga voor
Heer Poorte nae bij de wagt in een ches
stil houden om die poorte oopen te hebben
en dat sij Aeltient Olinga saar in die ches
te rechte sette en saare kleederen opnam
ter poorte is sijtgevaren, sonder dat wij
in het alderminste eenigs teeken van
ongemach ofte outstellenisse hebben an
saar gesien, maar veel eer an saar bepreunt
dat sij wel gemoedt was, soude anders met
het minste woordt de poorte hebben
konne geflooten houden, maar het bleek
veel eer dat sij tot het sijt varen wel was
genegen, Hoit die waarheit zijnde pas-
seren desen omte mogen strecken nak be-
sooren. Gron: den 31. Januarij 1717.

Onderstantij
Jame Geerts
Silleg Gary, Pieter Lammer
S. Staes, Tonny Campers
Aeltin Aermens, Wilts Garyen
Collat. accord.

Prod: ter stads Secret.

Gron: den 29. April
1717.

Copia.

Wij ondergeschreven bekennen de oorzaken waarheit
te sijn, dat wij op Sondags voormiddaghs omtrent
elf uur sijnde den 24. Januarij 1717. hebben ge-
sien Jan Clunder met een chese stil
houden tusschen poele poorte en de booge, al-
waar Jan Clunder eenen Aeltijn Olinga
in deselve chese heeft geholpen en met de-
selve voort gevaaren, sonder dat wij hebben
bespeurt dat sulx tegens haare wille is
geschiedt, veel minder dat sij soude hebben mis-
noegen getoont ofte gekneden, maar dat
het eerder sijn wilks met haare wille
te weesen, dit de waarheit zijnde pas-
sieren desen om te mogen strecken van
behooren. Groni den 12. April 1717.

Onderstantij
Mattheij Brünghof
Walderyck Ritters.
Aengensjette Eyres

Collat: accord:

Prod: ter stads secret.
Gron: den 29. April 1717.

Copia.

Wij ondergesk. bekenen die oegre waarheit
te sijn, dat wij op sondags den 24. Januarij
1717. hebben gesen Jan Cluider met sijn
Bruidt Aeltjen Olinga in een chesje stil
houden voor die Heeres poorte, om deselve
open te hebben, en gesen dat sij Aeltjen
sijster dege in de chesje settes, ende saer
kleederen opnam wel gemoet en te vreden
is geweest, sonder dat wij eenige ondtstel,
tenijde ofte misroegen an saer hebben
besprent, maar dat veel eer bleek tot
sijn sijt varen wel genegen te sijn geweest,
ander hadde sij Aeltjen Olinga met een
wenck, sulx nodigh zijnde de poorte geslooten
konnen houden, ende bij nae an de poorte
zijnde genoegsame hulpe hebben konnen
bekomen, dit gesen hebbende ende de
waarheit zijnde passeren desen om te
mogen stree na behooren. Act. Gron: den
30. Janrij 1717.

J. onderstant
Geertrijt Sichen, Eelffen Boelen
Abelya Janzen, Jan Jans, Jan Lubber.

Collat. accord.

Prod: ter stads Secret.
Gran: den 29 April 1717.

Copia.

Eerwaerde vader en moeder

Ik moet U: E: be deere gelaequentheid eens schrijven
En ik hoope het sal U: E: aangenaam zijn, soo
bid ick U: moeder dat gij u doogs bedencht, en
helpt mij doogs, dat ick ter veren loome,
want soo het langer duirt, soo ben ick
geseel te stande, en bij heeft soon lieude voor
mij dat ick hem niet kan in eenwigheit
verlaaten, al schoon het anders mij waar
soo bid ick U: E: doogs dat gij het met mijn
Oom, overlegt, dat het doogs anders komt
en ik hoor al dat moeder en mijn Oom heb,
ben bespijnt al dat wij onder mi geleide
niet meigen loomen, daar wij Oom soo
lange hebben nae op holden, dat wij nu niet
langer fullen doen, soo bid ick U: E: vader
en moeder dat ick voor het beste doogh een
lettertieu van U: E: uit teder liefde mag
ontfangen, en doet de groetenisse an Koch-
moer en an sijn, moeder schrijft mij met
dese man off ver vie vertrecken bestelt
an kintdes huys hier mede eindigen
en bevele U: E: vader en moeder in de

Handwritten text at the top right, possibly a date or location, including the word "Dagboek".

bescherminge des alderhoogsten en wenske u:
Zoufent goeden nacht.

Verblyve u: l: toegeneeng dochter

sonderstont

Aeltjen Olinga

Dan i. Meent 1717.

(Topfchrift)
is onleesbaar

Collat. accord:

Tusschen de staets Advocaat ~~dat~~ off: jumpt^r ende
Jan Clunder per editum gedagde, Contenderende
jumpt^r ten eynde de ged^e als na Regte sal worden
gestraft ter oorsake den 24 Jan^{rij} jongst op
Zonogh voor de Middagh na de predicatie sich
heeft onderstaen, Aeltien Olinga een Minder
=jarige Dochter, Buiten Consent van haare
voostandereu, bij de poelle poorte op een
Chaise te setten een haar van hier te Groeren,
strijdigh tegens de wotten van den Lande, dogh
hier over sijne geispr^eteert den 29 April jongst
hadde de ged^e ontkeent Aeltien Olinga Groert
te hebben ofte geschraakt, Maar bekent dat
hij haar met haar wille en Consent op den
24 Jan^{rij} jongst nae de predicatie bij de poel
poorte heeft geholpen op een Chaise ende met
haar om een speel reijffin is gevaaren na
Haaren, Met voorneemen van haar den
fel

felvigen Avont wederom voor haare doms deure
te brengen ter volbreuinge van welke Litis
Contestatie ende ter destructie van des ged=
outkenninge poserde waar te sijn, dat des ged=
bevoens Conversatie met aeltica Olinga luit=
~~haar~~ Kennisse van haare voorstanderen tot
een konwelyse verbintenisse toe gehouden hebben
sij gene assenteert geworden, sijn hem ged=
het gerichte van selwert den 2 Decemb 1716
gerechtelyk te inhiberen vordere Conversatie
met haare pupille ende restitutie van die trou=
peningen ofte goederen welke buiten haare
toestemminge ontfangen magte hebben, in
plaatse van an desen te obtempereren ofte
Lijn smeint recht tegens de voorstanderen
te perswiveren, soo heeft sijne smeitelheijt
hem groot tot dese strafwaardige daadt,
dat een Meiffjen van 15 jaaren Onderdons
staande Onder de opsight van voormont ende
voogden komende op een Jandagh vordere
middagh

Middagh uit den openbaren godsdienst op straat
heeft opgewacht en sijne Chaise daar toe verrijgh
staande geset, vervoert niet alleen buiten
deze Staat en provincie Maar omtrent twee
Maanden met haar wegh gebleven, verleyende,
vervoerende, schakende en ontroevende alsoo de
voorstandere het pandt hien toe vertrouwt
ende voor welker educatie ende opvoedinge
sij aen ~~god~~ ende ^{de} justitie verantwoordelijck
waaren dat nu sulse alles na desen premiffen
is voorgevallen ende uit gevoort, getuigden ende
Scharden Hanna Jans ende Jan Jansen, Joest
Bartels wed., Willen Palmer, ende Noght twee
andere getuigen de eerste attesteerde gehoort te
hebben dat de jonge dochter tegens de ged=
had geseght ick wil niet, tot de tweede hadde
sij geroepen Jan Jan help mij, de derde
sejpe eenigh geluit gehoort te hebben, de vierde
dat sij schuen haar te ^{willen} retireeren in Tholemas
hairs

huis, ende des twee Laaffe dat sy haar weijgerachtig
waar voorgekomen dies alleen Overigh was
aente tonen het recht in desen applicabel, ende
de straffen welke deselve over een Crimen raptus
dicteerden, het Ommelander landt recht wil dat
Men aen het Leven straffen sal degeene welke
een minderjarige Dochter Onder Ouderen offte
voofstanderen gehoorsaamheit ende Opficht staende
verwoeren alchoon de Groerde persoon Nader
handt haare toestemminge geeft, soo spreckt
dat recht Lib: 7 art: 47, het selwider recht
Lib: 5 art: 39, en Oldambster Lib: 5 art: 54,
seggen het selve als over een stemnigh ende
veel Light genoomen sijt het Civile recht
waar van in terminis statueert Lex: un: C
de rapt: virg: vid: etc: waar tegens de ged
per edictum versogte Outfegginge van den eijde
van

vanden Advocaat Tysaal ende dat met
het bijgebragte de Litis contestatie niet voldaan
gklaart magte worden ten welken sijnde hij
genoot perst was te declareren ende te deduceren
om een klare soe van de eerste anlijdinge
ende beginselen te geven dat tot de eerste
conversatie niet hij maar Altjen Olinga
selfs door haare declaratoiren in sijn sisters
huys ter presentie van andere anlijdinge hadde
gegeven, welke avances hem aangemoedicht
hebbende om op een honeste en betamelijcke
maniere een nader ondersoek tot een eerlijcke
houwelijce verbintnisse te doen sijnde deselve niet
alleen ainstants van Altjen Olinga geaccepteert
teert maar selfs door haar de trouw stipulatie
ende verwissinge an hem gebraght te helpen
wanneer hij Casuel niet te huys sijnde noch
ter justantie van haar moest op gesoght worden
van dese verbintnisse ook hadde hij voort daar
an kennisse gegeven an haar moeder ende
stieft

stiefvader die hem geen volle toelage gaven Maar
ook niet afwezen zeggende alleen dat haare Dochter
jongh genoegh zijnde, zij noch eenige Tijt moesten
wagten het selve antwoord ontfinch ook van
de voorstanderen dogh dese haer gepersnadeert
ofte om na waarheit te spreken, gedwongen
hebbende tot een ander Ebintemisse, hadden
zij bejden occasie gesoght van elkanderen te
spreken, welck gevallen voortquam, als zij
elkanderen ontmoetden na de kerck gaande
wanneer tusschen haer Besprockende wierde
een speel Bejffin Nijt de kerck komende te doen
waar toe hij sijne Chairse soude veerdigh houden
Bij de poelle poorte waar oock die jonge dochter
gekomen zijnde na dat eerst door de leijwe
van Tolma waren gegaan zij van zelfs
na haer vorige gemaakte afspraak op de
Chairse was gelouwenen, Bij daar toe niets
doende als alleen ter haarer Commoditeijt
wat

wat oplichtende; dat dese facti deductio na waaren
was, gebleek Vyt de attestatie van Matthias
Brückhof, wabrick peters en Maria Eppers
hebbende present geweest. Wanneer sy op de
Chaise is getreden soo dat den juyt^r dit ten
onregte^r een Crimen ^{keont de} raptis, noemden even
offte hij haar tegen haar wille ende danck voort
jonde hebben sijne onschult sal in desen soo
veel te klaarder door stralen als maar geleket
wordt op die navolgende circumstantien;
eerstelyck dat niemant de minste klagte
van Altjen Klinga gehoort zelfs wanneer
de poort gesloten zijnde sij haar voor selve
moesten arresteren tot dat die geopent
wierde immer het minste woordt van haar
onwille het Zij tegen de wagt het sij tegen
de poortiersche die de poort opende jonden haar
opgehouden hebben, in tegendeel sklaaren
de poortiersche ende de sergiant Nevens de
soldaaten van de wagt ende eenige Meesters
die voor de poorte stonden na haar openinge
wagtaide